Vaachaspathi
Veda Vidya
www.vaachaspathi.com

|| *aitareya upanishat* ||

vaangme manasi pratishThitaa mano me vaachi pratishThitamaaviraaveerma edhi vedasya me aaneesthah shrutam me maa prahaaseeranena aadheetena ahoraatraan sandadham amyrutam vadishyaami satyam vadishyaami tanmaam avatu tadvaktaaram avatu avatumaam avatu vaktaaram avatu vaktaaram

om shaantih shaantih shaantihi

aatmaa vaa idmeka evaagra aaseennanyatkinchana mishat sa eekshata lokaannu srujaa iti || 1 ||

sa imaamllokaana srujata
ambho mareecheermaramaapo~dambhah parena divam dyouh pratishThaantariksham mareechayah pruthavee maro yaa adhastaattaa aapah || 2 ||

sa eekshateme nu lokaa lokapalaannu srujaa iti
so~bhdya eva purusham samudhdrutyaa moorcChayat || 3 ||

tamabhyatapattasyaabhitaptasya mukham nirabhidyata yathaanDam mukhaadvaagvaacho agnirnaasike nirabhidyetaam naasikaabhyaam praanah praanaadvaayurakshinee nirabhidyetaamaksheebhyaam chakshushchakshusha aadityah karnou nirabhidyetaam karnaabhyaam shrotram shrotraaddishastva~ginarabhidyata tvacho lomaani lomabhya oshadhivanaspatayo hrudayam nirabhidyata hrudayaanmano manasashchandramaa naabhirnirabhidyata naabhyaa apaano~paanaanmrutyuh shishnam nirabhidyata shishnaadreto retasa aapah || 4 ||

iti prathamah khanDaha

taa etaa devataah srushTaa asminmahatyarnave praapatamstamashanaa pipaasaabhyaamanvavaarjat taa enamabruvanaayatanam nah prajaaneehi yasmin pratishThitaa annamadaameti || 1 ||

taabhyo gaamaanayataa abruvanna vai no~yamalamiti
taabhyo~shvamaanayattaah abruvanna vai no~yamalamiti || 2 ||

taabhyah purushamaanayattaa abruvan sukrutam bateti purusho vaava sukrutam taa abraveedyathaayatanam pravishateti || 3 ||

agnirvaagbhootvaa mukham praavishadvaayuh praano bhootvaa naasike praavishadaadityashchakshur bhootvaakshinee praavishaddishah shrotram bhootvaa karnpou praavishannoshadi vanaspatayo lomaani bhootvaa tvacham praavishamshchandramaa mano bhootvaa hrudayam praavishanmrutyurapaano bhootvaa naabhim praavishadaapo reto bhootvaa shishnam praavishan || 4 ||

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

tamashanaapipaase abrootaamaavaabhyaam abhi prajaaneeheeti te abraveedetaasveva vaam devataasvaabhajaamyetaasu bhaaginyou karomeeti tasmaadyasyai kasyai cha devataayai havirgruhate bhaaginyaavevaasyaamashanaapipaase bhavatah || 5 ||

iti dviteeya khanDaha

sa eekshateme nu lokaashcha lokapaalaashchaannamebhyah srujaa iti || 1 ||

so~po~bhyatapattaabhyo moortirajayata
yaa vai saa moortirajaayataannam vai tat || 2 ||

tadenasrushTam paraangtyajighaamsat tadvaachaajighrukshattannashaknodvaachaa graheetum
sa yaddhainadvaachaagrahaishyadabhivyaahrutya haivaannamatrapsyat || 3 ||

tatpraanenaajighrukshat tannaashaknochchakshushaa graheetum
sa yaddhainat praanenaagra haishyad abhipraanaya haivaannam atrapsyat || 4 ||

tachchakshushaajighrrukshat tannaashaknochchakshushaa graheetum
sa yaddhainachchakshushaagra haishyaddrushTvaa haivaannam atrapsyat || 5 ||

tat shrotrenaajighrukshat tannashaknot shrotrena graheetum
sa yaddhainat shrotrenaagra haishyat shrutvaa haivaannam atrapsyat || 6 ||

tattvachaajighrukshat tannashaknottvachaa graheetum
sa yaddhainattvachaagra haishyat sprushTvaa haivaannam atrapsyat || 7 ||

tanmanasaajighrukshat tannaashaknonmanasaa graheetum
sa yaddhainan manasaagra haishayd dhyaatvaa haivaannam atrapsyat || 8 ||

tat shishnenaa jighruttannaashaknot shishnena graheetum
sa yaddhainat shishnenaagra haishyadvisrujya haivaannam atrapsyat || 9 ||

tadapaanenaajighrukshat tadaavayat
saisho~nnasya graho yadvayurannaayurvaa esha tadvaayuh || 10 ||

sa eekshat katham nvidam madrute syaaditi sa eekshata katarena prapadyaa iti sa eekshata yadi vaachaabhivyaahrutam yadi praanenaabhipraanitam yadi chakshushaa drushTam yadi shrotrena shrutam yadi tvachaa sprushTam yadi manasaa dhyaatam yadyamaanenaabhyapaanitam yadi shishnena visrushTamatha ko~hamiti || 11 ||

sa etameva seemaanam vidaaryaitayaa dvaaraa praapadyata
saishaa vidrutirnaama dvaastadetannaandanam tasya traya aavasathaastrayah svapnaa ayamaavasatho~yamaavasatho~yamaavasatha iti || 12 ||

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

sa jaato bhootaanyabhivyaikhyat kimihaanyam vaavadishaditi
sa etameva purusham brahma tatamamapashyadidamadarshamitee3 || 13 ||

tasmaadadindro naamedandro ha vai naama tamidandram santamindram ityaachakshate parokshena parokshapriyaa iva hi devaah parokshapriyaa iva hi devaah || 14 ||

iti truteeya khanDaha

iti aitayere dviteeya aranyake chaturtho adhyaayaha

upanishatsu prathamo adhyaayaha

purushe ha vaa ayamaadito garbho bhavati yadetadretastadetatsarvebhyo angebhyah tejah sambhootam aatmanyevaatmaanam bibhirti tadyadaa striyaam sinchatyathainanjanayati tadasya prathamam janma || 1 ||

tatstriyaa aatmabhooyam gacChati yathaasvamangam tathaa
tasmaadenaam na hinasti saasyaitamaatmaanamatra gatam bhaavayati || 2 ||

saa bhaavayitree bhaavayitavyaa bhavati tam stree garbham bibharti so~gra eva kumaaram janmano~gredhibhaavayati sa yatkumaaram janmano~gre~dhibhaavayatyaatmaanam eva tadbhaavayatyeshaam lokaanaam santatyaa evam santataa heeme lokaastadasya dviteeyam janma || 3 ||

so~syaayamaatmaa punyebhyah karmabhyah pratidheeyate~thaasyaayamitara aatmaa kruta krutyo vayogatah praiti sa itah prayanneva punarjaayate tadasya truteeyam janma || 4 ||

taduktamrushinaa garbhe nu sannanveshaamavedamaham devaanaam janimaani vishvaa
shatam maa pura aayaseerarakshannadhah shyeno javasaa niradeeyamiti garbha evaitatChayaano vaamadeva evam uvaacha || 5 ||

sa evam vidvaanasmaat shareerabhedaat oordhva utkramyaamushmin svarge sarvaan kaamaanaaptvaamrutah samabhavat samabhavat || 6 ||

iti chaturtha khanDaha

iti aitareya aranyake panchamo adhyaayaha

upanishatsu dviteeyo adhyaayaha

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ko~yamaatmeti vayamupaasmahe katarah sa aatmaa yena vaa pashyati yena vaa shrunoti yena vaa gandhaanaajighrati yena vaa vaacham vyaakaroti yena vaa svaadu chaasvaadu cha vijaanaati || 1 ||

yadetadhdrudayam manashchaitat

sangyaanamaagyaanam vigyaanam pragyaanam medhaa
drushTirdhrutirmatirmaneeshaa jootih smrutih sankalpah
krataraasuh kaamo vasha iti sarvaanyevaitaani pragyaanasya naamadheyaani bhavanti || 2 ||

esha brahmaisha indra esha prajaapatirete sarve devaa imaani cha pancha mahaabhootaani pruthivee vaayuh aakaasha aapojyoteemsheetyetaaneemaani cha kshudramishraaneeva beejaaneetaraani chetaraani chaanDajaani cha jaarujaani cha svedajaani chodbhinjaani chashvaa gaavah purushaa hastino yatkinchedam praani jangamam cha patatri cha yachcha sthaavaram sarvam tatpragyaanetram pragyaane pratishThitam pragyaanetro lokah pragyaa pratishTaa pragyaanam brahma || 3 ||

sa etena pragyenaatmanaasmaallokaat utkramyaamushmin svarge loke sarvaankaamaanaaptvaamrutah samabhavat samabhavat || 4 ||

iti panchama khanDahq

iti aitareya aranyake shashTho adhyaayahq

upanishatsu truteeyo adhyaayahq

vaangme manasi pratishThitaa mano me vaachi pratishThitam aaviraaveerma edhi vedasya ma aaneesthah shrutam me maa prahaaseeranenaadheetena ahoraatraansandadha amyrutam vadishyaami satyam vadishyaami tanmaamavatu tadvaktaaramavatu avatu maam avatu vaktaaram avatu vaktaaram

om shaantih shaantih shaantihi

iti aitareya upanishat sampoornaa

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ఐతరేయ ఉపనిషత్

వాఙ్మే మనసి ప్రతిష్ఠితా మనో మే వాచి ప్రతిష్ఠితమావిరావీర్మ ఏధి వేదస్య మే ఆణీస్థ:
శ్రుతం మే మా ప్రహాసీరసేన ఆధీతేన అహోరాత్రాన్ సందధం అమృ౯తం వదిష్యామి
సత్యం వదిష్యామి తన్మాం అవతు తద్వక్తారం అవతు అవతుమాం అవతు వక్తారం అవతు
వక్తారం
ఓం శాంతి: శాంతి: శాంతి:

ఆత్మా వా ఇదమేక ఏవాగ్ర ఆసీన్నన్యత్కించన మిషత్ స ఈక్షత లోకాన్ను సృజా ఇత్ ॥ ౧ ॥

స ఇమాంల్లోకాన సృజత
అంభో మరీచీర్మరమాపోఽదంభ: పరేణ దివం ద్యౌ: ప్రతిష్ఠాంతరిక్షం మరీచయ: పృథవీ
మరో యా అధస్తాత్తా ఆప: ॥ ౨ ॥

స ఈక్షతేమే ను లోకా లోకపలాన్ను సృజా ఇతి
సోఽద్భ్య ఏవ పురుషం సముద్ధృత్యా మూర్ఛయత్ ॥ ౩ ॥

తమభ్యతపత్తస్యాభితప్తస్య ముఖం నిరభిద్యత యథాణ్డమ్ ముఖాద్వాగ్వాచో అగ్నిర్నాసికే
నిరభిద్యేతాం నాసికాభ్యాం ప్రాణ: ప్రాణాద్వాయురక్షిణీ నిరభిద్యేతామక్షీభ్యాం చక్షుశ్చక్షుష
ఆదిత్య: కర్ణౌ నిరభిద్యేతాం కర్ణాభ్యాం శ్రోత్రం శ్రోత్రాద్దిశస్త్వజినరభిద్యత త్వచో లోమాని
లోమభ్య ఓషధివనస్పతయో హృదయం నిరభిద్యత హృదయాన్మనో మనసశ్చంద్రమా
నాభిర్నిరభిద్యత నాభ్యా అపానోఽపానాన్మృత్యు: శిశ్నం నిరభిద్యత శిశ్నాద్రేతో రేతస ఆప: ॥
౪ ॥

ఇతి ప్రథమ: ఖణ్డ:

తా ఏతా దేవతా: సృష్టా అస్మిన్మహత్యర్ణవే ప్రాపతంస్తమశనా పిపాసాభ్యామన్వవార్జత్ తా
ఏనమబ్రువనాయతనం న: ప్రజానీహి యస్మిన్ ప్రతిష్ఠితా అన్నమదామేతి ॥ ౧ ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

తాభ్యో గామానయత్తా అబ్రువన్న వై నోఽయమలమితి
తాభ్యోఽశ్వమానయత్తా: అబ్రువన్న వై నోఽయమలమితి ॥ ౨ ॥

తాభ్య: పురుషమానయత్తా అబ్రువన్ సుకృతం బతేతి పురుషో వావ సుకృతమ్ తా
అబ్రవీద్యథాయతనం ప్రవిశతేతి ॥ ౩ ॥

అగ్నిర్వాగ్భూత్వా ముఖం ప్రావిశద్వాయు: ప్రాణో భూత్వా నాసికే ప్రావిశదాదిత్యశ్చక్షుర్
భూత్వాక్షిణీ ప్రావిశద్దిశ: శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణౌ ప్రావిశన్నోషధి వనస్పతయో లోమాని
భూత్వా త్వచం ప్రావిశంశ్చంద్రమా మనో భూత్వా హృదయం ప్రావిశన్మృత్యురపానో
భూత్వా నాభిం ప్రావిశదాపో రేతో భూత్వా శిశ్నం ప్రావిశన్ ॥ ౪ ॥

తమశనాపిపాసే అబ్రూతామావాభ్యాం అభి ప్రజానీహీతి తే అబ్రవీదేతాస్వేవ వాం
దేవతాస్వాభజామ్యేతాసు భాగిన్యౌ కరోమీతి తస్మాద్యస్యై కస్యై చ దేవతాయై
హవిర్గృహతే భాగిన్యావేవాస్యామశనాపిపాసే భవత: ॥ ౫ ॥

ఇతి ద్వితీయ ఖణ్డ:

స ఈక్షతేమే ను లోకాశ్చ లోకపాలాశ్చాన్నమేభ్య: సృజా ఇతి ॥ ౧ ॥

సోఽపోఽభ్యతపత్తాభ్యో మూర్తిరజయత
యా వై సా మూర్తిరజాయతాన్నం వై తత్ ॥ ౨ ॥

తదేనసృష్టం పరాఙ్త్యజిఘాంసత్ తద్వాచాజిఘృక్షత్తన్నశక్నోద్వాచా గ్రహీతుం
స యద్ధైనద్వాచాగ్రహైష్యదభివ్యాహృత్య హైవాన్నమత్రప్స్యత్ ॥ ౩ ॥

తత్ప్రాణేనాజిఘృక్షత్ తన్నాశక్నోచ్చక్షుషా గ్రహీతుం
స యద్ధైనత్ ప్రాణేనాగ్ర హైష్యద్ అభిప్రాణయ హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౪ ॥

తచ్చక్షుషాజిఘృక్షత్ తన్నాశక్నోచ్చక్షుషా గ్రహీతుం
స యద్ధైనచ్చక్షుషాగ్ర హైష్యద్దృష్ట్వా హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౫ ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

తత్ శ్రోత్రేణాజిఘృక్షత్ తన్నశక్నోత్ శ్రోత్రేణ గ్రహీతుం
స యద్ధైనత్ శ్రోత్రేణాగ్ర హైష్యత్ శ్రుత్వా హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౬ ॥

తత్త్వచాజిఘృక్షత్ తన్నశక్నోత్త్వచా గ్రహీతుం
స యద్ధైనత్త్వచాగ్ర హైష్యత్ స్పృష్ట్వా హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౭ ॥

తన్మనసాజిఘృక్షత్ తన్నాశక్నోన్మనసా గ్రహీతుం
స యద్ధైనన్ మనసాగ్ర హైషయ్ద్ ధ్యాత్వా హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౮ ॥

తత్ శిశ్నేనా జిఘృత్తన్నాశక్నోత్ శిశ్నేన గ్రహీతుం
స యద్ధైనత్ శిశ్నేనాగ్ర హైష్యద్విసృజ్య హైవాన్నం అత్రప్స్యత్ ॥ ౯ ॥

తదపానేనాజిఘృక్షత్ తదావయత్
సైషోఽన్నస్య గ్రహో యద్వయురన్నాయుర్వా ఏష తద్వాయుః ॥ ౧౦ ॥

స ఈక్షత్ కథం న్విదం మదృతే స్యాదితి స ఈక్షత కతరేణ ప్రపద్యా ఇతి స ఈక్షత
యది వాచాభివ్యాహృతం యది ప్రాణేనాభిప్రాణితం యది చక్షుషా దృష్టం యది శ్రోత్రేణ
శ్రుతం యది త్వచా స్పృష్టం యది మనసా ధ్యాతం యద్యమానేనాభ్యపానితం యది
శిశ్నేన విసృష్టమథ కోఽహమితి ॥ ౧౧ ॥

స ఏతమేవ సీమానం విదార్యైతయా ద్వారా ప్రాపద్యత
సైషా విదృతిర్నామ ద్వాస్తదేతన్నాందనమ్ తస్య త్రయ ఆవసథాస్త్రయః స్వప్నా
అయమావసథోఽయమావసథోఽయమావసథ ఇతి ॥ ౧౨ ॥

స జాతో భూతాన్యభిపైృ్యఖ్యత్ కిమిహాన్యం వావదిషదితి
స ఏతమేవ పురుషం బ్రహ్మ తతమమపశ్యదిదమదర్శమితీ౩ ॥ ౧౩ ॥

తస్మాదదింద్రో నామేదంద్రో హ వై నామ తమిదంద్రం సంతమింద్రం ఇత్యాచక్షతే పరోక్షేణ
పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః ॥ ౧౪ ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ఇతి తృతీయ ఖణ్డ:

ఇతి ఐతయేరే ద్వితీయ అరణ్యకే చతుర్థో అధ్యాయ:

ఉపనిషత్సు ప్రథమో అధ్యాయ:

పురుషే హ వా అయమాదితో గర్భో భవతి
యదేతద్రేతస్తదేతత్సర్వేభ్యో అంగేభ్య: తేజ: సంభూతం ఆత్మన్యేవాత్మానం బిభర్తి తద్యదా
స్త్రియాం సించత్యథైనంజనయతి తదస్య ప్రథమం జన్మ ॥ ౧ ॥

తత్స్త్రియా ఆత్మభూయం గచ్ఛతి యథాస్వమంగం తథా
తస్మాదేనాం న హినస్తి సాస్యైతమాత్మానమత్ర గతం భావయతి ॥ ౨ ॥

సా భావయిత్రీ భావయితవ్యా భవతి తం స్త్రీ గర్భం బిభర్తి సోఽగ్ర ఏవ కుమారం
జన్మనోఽగ్రేధిభావయతి స యత్కుమారం జన్మనోఽగ్రేఽధిభావయత్యాత్మానం ఏవ
తద్భావయత్యేషాం లోకానాం సంతత్యా ఏవం సంతతా హీమే లోకాస్తదస్య ద్వితీయం జన్మ
॥ ౩ ॥

సోఽస్యాయమాత్మా పుణ్యేభ్య: కర్మభ్య: ప్రతిధీయతేఽథాస్యాయమితర ఆత్మా కృత కృత్యో
వయోగత: ప్రైతి స ఇత: ప్రయన్నేవ పునర్జాయతే తదస్య తృతీయం జన్మ ॥ ౪ ॥

తదుక్తమృషిణా గర్భే ను సన్నన్వేషామవేదమహం దేవానాం జనిమాని విశ్వా
శతం మా పుర ఆయసీరరక్షన్నధ: శ్యేనో జవసా నిరదీయమితి గర్భ ఏవైతచ్ఛయానో
వామదేవ ఏవం ఉవాచ ॥ ౫ ॥

స ఏవం విద్వానస్మాత్ శరీరభేదాత్ ఊర్ధ్వ ఉత్క్రమ్యాముష్మిన్ స్వర్గే సర్వాన్
కామానాప్త్వామృత: సమభవత్ సమభవత్ ॥ ౬ ॥

ఇతి చతుర్థ ఖణ్డ:

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ఇతి ఐతరేయ అరణ్యకే పంచమో అధ్యాయ:

ఉపనిషత్సు ద్వితీయో అధ్యాయ:

కోఽయమాత్మేతి వయముపాస్మహే కతర: స ఆత్మా యేన వా పశ్యతి యేన వా శృణోతి యేన వా గంధానాజిఘ్రతి యేన వా వాచం వ్యాకరోతి యేన వా స్వాదు చాస్వాదు చ విజానాతి ॥ ౧ ॥

యదేతద్ధృదయం మనశ్చైతత్

సంజ్ఞానమాజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం మేధా దృష్టిర్ధృతిర్మతిర్మనీషా జూతి: స్మృతి: సంకల్ప: క్రతురసు: కామో వశ ఇతి సర్వాణ్యేవైతాని ప్రజ్ఞానస్య నామధేయాని భవంతి ॥ ౨ ॥

ఏష బ్రహ్మైష ఇంద్ర ఏష ప్రజాపతిరేతే సర్వే దేవా ఇమాని చ పంచ మహాభూతాని పృథివీ వాయు: ఆకాశ ఆపోజ్యోతీంషీత్యేతానీమాని చ క్షుద్రమిశ్రాణీవ బీజానీతరాణి చేతరాణి చాణ్డజాని చ జారుజాని చ స్వేదజాని చోద్భిజ్జాని చశ్వా గావ: పురుషా హస్తినో యత్కించేదం ప్రాణి జంగమం చ పతత్రి చ యచ్చ స్థావరం సర్వం తత్ప్రజ్ఞానేత్రం ప్రజ్ఞానే ప్రతిష్ఠితం ప్రజ్ఞానేత్రో లోక: ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠా ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ ॥ ౩ ॥

స ఏతేన ప్రజ్ఞేనాత్మనాస్మాల్లోకాత్ ఉత్క్రమ్యాముష్మిన్ స్వర్గే లోకే సర్వాన్కామానాప్త్వామృత: సమభవత్ సమభవత్ ॥ ౪ ॥

ఇతి పంచమ ఖణ్డ:

ఇతి ఐతరేయ అరణ్యకే షష్ఠో అధ్యాయ:

ఉపనిషత్సు తృతీయో అధ్యాయ:

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

వాఙ్మే మనసి ప్రతిష్ఠితా మనో మే వాచి ప్రతిష్ఠితం ఆవిరావీర్మ ఏధి వేదస్య మ ఆణీస్థః శ్రుతం మే మా ప్రహాసీరనేనాధీతేన అహోరాత్రాన్సందధ అమృతం వదిష్యామి సత్యం వదిష్యామి తన్మామవతు తద్వక్తారమవతు అవతు మాం అవతు వక్తారం అవతు వక్తారం

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఇతి ఐతరేయ ఉపనిషత్ సంపూర్ణా

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ऐतरेय उपनिषत्

वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे वाचि प्रतिष्ठितमाविरावीर्म एधि वेदस्य म आणीस्थ:
श्रुतं मे मा प्रहासीरनेन आधीतेन अहोरात्रान् संदधं अम्यृतं वदिष्यामि सत्यं वदिष्यामि
तन्मां अवतु तद्वक्तारं अवतु अवतुमां अवतु वक्तारं अवतु वक्तारम्
ॐ शान्ति: शान्ति: शान्ति:

आत्मा वा इद्मेक एवाग्र आसीन्नन्यत्किंचन मिषत् स ईक्षत लोकान्नु सृजा इति ॥ १ ॥

स इमांल्लोकान सृजत
अम्भो मरीचीर्मरमापोऽदम्भ: परेण दिवं द्यौ: प्रतिष्ठान्तरिक्षं मरीचय: पृथवी मरो या
अधस्तात्ता आप: ॥ २ ॥

स ईक्षतेमे नु लोका लोकपलान्नु सृजा इति
सोऽभ्द्य एव पुरुषं समुध्दृत्या मूर्च्छयत् ॥ ३ ॥

तमभ्यतपत्तस्याभितप्तस्य मुखं निरभिद्यत यथाण्डम् मुखाद्वाग्वाचो अग्निर्नासिके
निरभिद्येतां नासिकाभ्यां प्राण: प्राणाद्वायुरक्षिणी निरभिद्येतामक्षीभ्यां चक्षुश्चक्षुष
आदित्य: कर्णौ निरभिद्येतां कर्णाभ्यां श्रोत्रं श्रोत्राद्दिशस्त्वङ्निरभिद्यत त्वचो लोमानि
लोमभ्य ओषधिवनस्पतयो हृदयं निरभिद्यत हृदयान्मनो मनसश्चन्द्रमा नाभिर्निरभिद्यत
नाभ्या अपानोऽपानान्मृत्य्: शिश्नं निरभिद्यत शिश्नाद्रेतो रेतस आप: ॥ ४ ॥

इति प्रथम: खण्ड:

ता एता देवता: सृष्टा अस्मिन्महत्यर्णवे प्रापतंस्तमशना पिपासाभ्यामन्ववार्जत् ता
एनमब्रुवनायतनं न: प्रजानीहि यस्मिन् प्रतिष्ठिता अन्नमदामेति ॥ १ ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ताभ्यो गामानयता अब्रुवन्न वै नोऽयमलमिति
ताभ्योऽश्वमानयत्ताः अब्रुवन्न वै नोऽयमलमिति ॥ २ ॥

ताभ्यः पुरुषमानयत्ता अब्रुवन् सुकृतं बतेति पुरुषो वाव सुकृतम् ता अब्रवीद्यथायतनं प्रविशतेति ॥ ३ ॥

अग्निर्वाग्भूत्वा मुखं प्राविशद्वायुः प्राणो भूत्वा नासिके प्राविशदादित्यश्चक्षुर् भूत्वाक्षिणी प्राविशद्दिशः श्रोत्रं भूत्वा कर्णौ प्राविशन्नोषदि वनस्पतयो लोमानि भूत्वा त्वचं प्राविशंश्चन्द्रमा मनो भूत्वा हृदयं प्राविशन्मृत्युरपानो भूत्वा नाभिं प्राविशदापो रेतो भूत्वा शिश्नं प्राविशन् ॥ ४ ॥

तमशनापिपासे अब्रूतामावाभ्यां अभि प्रजानीहीति ते अब्रवीदेतास्वेव वां देवतास्वाभजाम्येतासु भागिन्यौ करोमीति तस्माद्यस्यै कस्यै च देवतायै हविर्गृहते भागिन्यावेवास्यामशनापिपासे भवतः ॥ ५ ॥

इति द्वितीय खण्ड

स ईक्षतेमे नु लोकाश्च लोकपालाश्चान्नमेभ्यः सृजा इति ॥ १ ॥

सोऽपोऽभ्यतपत्ताभ्यो मूर्तिरजयत
या वै सा मूर्तिरजायतान्नं वै तत् ॥ २ ॥

तदेनसृष्टं पराङ्त्यजिघांसत् तद्वाचाजिघृक्षत्तन्नशक्नोद्वाचा ग्रहीतुम्
स यद्धैनद्वाचाग्रहैष्यदभिव्याहृत्य हैवान्नमत्रप्स्यत् ॥ ३ ॥

तत्प्राणेनाजिघृक्षत् तन्नाशक्नोच्चक्षुषा ग्रहीतुम्
स यद्धैनत् प्राणेनाग्र हैष्यद् अभिप्राणय हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ४ ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

तच्चक्षुषाजिघृक्षत् तन्नाशक्नोच्चक्षुषा ग्रहीतुम्
स यद्धैनच्चक्षुषाग्र हैष्यद्दृष्ट्वा हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ५ ॥

तत् श्रोत्रेणाजिघृक्षत् तन्नशक्नोत् श्रोत्रेण ग्रहीतुम्
स यद्धैनत् श्रोत्रेणाग्र हैष्यत् श्रुत्वा हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ६ ॥

तत्त्वचाजिघृक्षत् तन्नशक्नोत्त्वचा ग्रहीतुम्
स यद्धैनत्त्वचाग्र हैष्यत् स्पृष्ट्वा हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ७ ॥

तन्मनसाजिघृक्षत् तन्नाशक्नोन्मनसा ग्रहीतुम्
स यद्धैनन् मनसाग्र हैषय्द् ध्यात्वा हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ८ ॥

तत् शिश्नेना जिघृत्तन्नाशक्नोत् शिश्नेन ग्रहीतुम्
स यद्धैनत् शिश्नेनाग्र हैष्यद्विसृज्य हैवान्नं अत्रप्स्यत् ॥ ९ ॥
तदपानेनाजिघृक्षत् तदावयत्
सैषोऽन्नस्य ग्रहो यद्वयुरन्नायुर्वा एष तद्वायुः ॥ १० ॥

स ईक्षत् कथं न्विदं मदृते स्यादिति स ईक्षत कतरेण प्रपद्या इति स ईक्षत यदि वाचाभिव्याहृतं यदि प्राणेनाभिप्राणितं यदि चक्षुषा दृष्टं यदि श्रोत्रेण श्रुतं यदि त्वचा स्पृष्टं यदि मनसा ध्यातं यद्यमानेनाभ्यपानितं यदि शिश्नेन विसृष्टमथ कोऽहमिति ॥ ११ ॥

स एतमेव सीमानं विदार्यैतया द्वारा प्रापद्यत
सैषा विदृतिर्नाम द्वास्तदेतन्नान्दनम् तस्य त्रय आवसथास्त्रयः स्वप्ना
अयमावसथोऽयमावसथोऽयमावसथ इति ॥ १२ ॥

स जातो भूतान्यभिव्यैख्यत् किमिहान्यं वावदिषदिति

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

स एतमेव पुरुषं ब्रह्म ततममपश्यदिदमदर्शमिती३ ॥ १३ ॥

तस्माददिन्द्रो नामेदन्द्रो ह वै नाम तमिदन्द्रं सन्तमिन्द्रं इत्याचक्षते परोक्षेण परोक्षप्रिया इव हि देवा: परोक्षप्रिया इव हि देवा: ॥ १४ ॥

इति तृतीय खण्ड:

इति ऐतयेरे द्वितीय अरण्यके चतुर्थो अध्याय:

उपनिषत्सु प्रथमो अध्याय:

पुरुषे ह वा अयमादितो गर्भो भवति
यदेतद्रेतस्तदेतत्सर्वेभ्यो अङ्गेभ्य: तेज: संभूतं आत्मन्येवात्मानं बिभिर्ति तद्यदा स्त्रियां सिञ्चत्यथैनञ्जनयति तदस्य प्रथमं जन्म ॥ १ ॥

तत्स्त्रिया आत्मभूयं गच्छति यथास्वमङ्गं तथा
तस्मादेनां न हिनस्ति सास्यैतमात्मानमत्र गतं भावयति ॥ २ ॥

सा भावयित्री भावयितव्या भवति तं स्त्री गर्भं बिभर्ति सोऽग्र एव कुमारं जन्मनोऽग्रेधिभावयति स यत्कुमारं जन्मनोऽग्रेऽधिभावयत्यात्मानं एव तद्भावयत्येषां लोकानां सन्तत्या एवं सन्तता हीमे लोकास्तदस्य द्वितीयं जन्म ॥ ३ ॥

सोऽस्यायमात्मा पुण्येभ्य: कर्मभ्य: प्रतिधीयतेऽथास्यायमितर आत्मा कृत कृत्यो वयोगत: प्रैति स इत: प्रयन्नेव पुनर्जायते तदस्य तृतीयं जन्म ॥ ४ ॥

तदुक्तमृषिणा गर्भे नु सन्नन्वेषामवेदमहं देवानां जनिमानि विश्वा
शतं मा पुर आयसीररक्षन्नध: श्येनो जवसा निरदीयमिति गर्भ एवैतत्छयानो वामदेव एवं उवाच ॥ ५ ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

स एवं विद्वानस्मात् शरीरभेदात् ऊर्ध्व उत्क्रम्यामुष्मिन् स्वर्गे सर्वान् कामानाप्त्वामृतः समभवत् समभवत् ॥ ६ ॥

इति चतुर्थ खण्डः

इति ऐतरेय अरण्यके पञ्चमो अध्यायः

उपनिषत्सु द्वितीयो अध्यायः

कोऽयमात्मेति वयमुपास्महे कतरः स आत्मा येन वा पश्यति येन वा शृणोति येन वा गन्धानाजिघ्रति येन वा वाचं व्याकरोति येन वा स्वादु चास्वादु च विजानाति ॥ १ ॥

यदेतध्दृदयं मनश्चैतत्

संज्ञानमाज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं मेधा दृष्टिर्धृतिर्मतिर्मनीषा जूतिः स्मृतिः संकल्पः क्रतरसुः कामो वश इति सर्वाण्येवैतानि प्रज्ञानस्य नामधेयानि भवन्ति ॥ २ ॥

एष ब्रह्मैष इन्द्र एष प्रजापतिरेते सर्वे देवा इमानि च पञ्च महाभूतानि पृथिवी वायुः आकाश आपोज्योतींषीत्येतानीमानि च क्षुद्रमिश्राणीव बीजानीतराणि चेतराणि चाण्डजानि च जारुजानि च स्वेदजानि चोद्भिञ्जानि चश्वा गावः पुरुषा हस्तिनो यत्किंचेदं प्राणि जङ्गमं च पतत्रि च यच्च स्थावरं सर्वं तत्प्रज्ञानेत्रं प्रज्ञाने प्रतिष्ठितं प्रज्ञानेत्रो लोकः प्रज्ञा प्रतिष्ठा प्रज्ञानं ब्रह्म ॥ ३ ॥

स एतेन प्रज्ञेनात्मनास्माल्लोकात् उत्क्रम्यामुष्मिन् स्वर्गे लोके सर्वान्कामानाप्त्वामृतः समभवत् समभवत् ॥ ४ ॥

इति पञ्चम खण्डः

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

इति ऐतरेय अरण्यके षष्ठो अध्याय:

उपनिषत्सु तृतीयो अध्याय:

वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे वाचि प्रतिष्ठितं आविरावीर्म एधि वेदस्य म आणीस्थ: श्रुतं मे मा प्रहासीरनेनाधीतेन अहोरात्रान्संदध अम्यृतं वदिष्यामि सत्यं वदिष्यामि तन्मामवतु तद्वक्तारमवतु अवतु मां अवतु वक्तारं अवतु वक्तारम्

ॐ शान्ति: शान्ति: शान्ति:

इति ऐतरेय उपनिषत् संपूर्णा

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

Contact

USA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
450 Albany,Shaker Road-Loudonville ,
12211 New York USA
Telephone: 518-867-6720
E-mail: info@vaachaspathi.com

INDIA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
Vavilala Srinivasa Sharma (Avadhani)
18-4-111/1 , Sagaraveedhi,
LakshmiNagar, Godavarikhani,
Karimnagar, Telangana, India

94 404 82 431
98 484 85 890